

ἴους ἔλαιι αἱ ὁδοὶ εἰναι σχεδὸν ὅμοιοι πρὸς ἄλλην λαῖς, δὲν δύναται τις νὰ συλλάβῃ ίθέαν κεντρικῆς συνοίκιας ἐπαρχίας τινός. Εἰκοσι, τριάκοντα, καὶ πολλάκις πενταράχοντα χιλιάδες ἀνθρώποις συγκεντροῦνται εἰς τὸ αὐτὸν σημεῖον ὡς ἐκ τῶν ὑποθέσεών των, ἢ τῶν ἀναγκῶν τῆς πολυτελείας· καὶ οἱ ἀνθρώποις οὗτοι κινοῦνται, συνωθοῦνται, ὑπάγουσιν, ἔρχονται εἰντὸς τοῦ μηροῦ διαστήματος τῶν τεσσάρων ἢ πέντε δόδων. Τοιώντι εἶναι ἡ συνοικία τῆς Ἀγορᾶς τῶν Λαχάρων ἢ τῆς Μαντούας. Βλέπει τις πολλάκις ἔκατον ἀνθρώπους; ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ ἐργαστηρίου συμπιεζομένους καὶ ἀναμένοντας μετ' ἀνυπομονησίας ἔκαστος τὴν σειρὴν του, δῆπας ἀγοράσῃ τὸ ζητούμενον· διδύτι πολλοὶ οἱ εὐτὸν προτιμῶσι μᾶλλον νὰ ἐπιστρέψωσιν οἰκαδεῖς ἵπακτοι, παρὰ ν' ἀγοράσωσι παρ' ἄλλου ἐμπόρου τὰ ἥπινά των. Ἐν τούτῳ φαίνεται θρησκευτική τις ἐμπιστούνη, ἀποκατασταθεῖσα εἴτε διὰ τῆς συνθείας οὐδὲ διὰ καλῆς τοῦ ἐμπόρου συμπεριφορᾶς. Ὁ θαρέτης (μουστερής) πορεύεται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ δεῖνα ἐργαστηρίον. Οἱ ἐμπόρος ἀναγνωρίζει τοὺς ἀγοραστάς του ἀπὸ τῆς μιᾶς μέρης τῆς ἔτερας ἀκρας τῆς μεγίλης ἀφίδος, καὶ γινώσκει θετικώτατα διὶς πρὸς αὐτὸν λειθύνοντα.

Ἡ συνοικία αὕτη, ἡτις ὡς εἰρήται οὐδέποτε κενοῦνται, δρύθει λασῷ τὴν πρωΐην τῆς παραμονῆς τῶν Ιησουτούγεννων. Ἀπὸ πρωΐς μέχρις ἑπτέρας ἡ συνοικία αὕτη συγχάζεται ἀρ̄ δλων τῶν κατοίκων τῆς πόλεως, οἵτινες διαβαίνουσι πορευόμενοι εἰς τὴν ἀγοράν. Πλούσιοι, πτωχοί, πολῖται, χωρικοί, κεφαλαιοῦχοι, ἐργάται, ἀνδρες, γυναικεῖς, παιδία, ὅλοι τρέχουσι πρὸς τὴν γαστρονομικὴν ἑκείνην πλατείαν ἡτις τοὺς περιεργάζεται κεκοσμημένη μεγαλοπρεπῶς ὡς διὰ ἡμέραν πρατάσιμον. Ἀπειροὶ κλάδοι δέρφηνς οιολίζουσι τὰ ιὔγματα, ἐφ' ὧν διαπρέπουσιν οἱ τυροὶ τοῦ Λοδί (parmesean), τῶν δοπιών τὸ φλεβῶδες καὶ διαλάμποντα πάλον περικοσμέταις διὰ φύλλων πρασίνων. Τὰ πλήρη κιτρίνου δουτύρου βρέχεια λειτανταὶ ὑπὸ ἡμιφαίρους λικοτέρους καὶ αὐτῆς τῆς χιόνος. Αἱ ἀλανισθεῖς, τὸ γαρμούρια, αἱ τεταριχευμέναι γλῶσσαι περιβάλλονται ἦδη λεπτοτάτου χάρτου δικτυοειδῶς κεκομένου. Ἀγρίζει μεγαλοπρεπῆ, ἀγαλμάτια καὶ σκεύη ἀργιλλόδεστα παντὸς εἰδούς στολίζουσι τὴν ἀφίδα. Ἰνῳ ἀφετοῦν οἱ σιτέμποροι, ἐκθέοντες ἐπὶ τοῦ προσθίου τῶν γραστηρίων τῶν σωροῦς ἀλεύρου, σίτου, δρόμου, σίτου Γουρκικοῦ καὶ ἔπορους; φασόδους; ἐρυθροὺς ἢ μέλανας, ἀποτελοῦσι, διὰ τῆς ποικιλίας τῶν χρωμάτων, εἰκόνα νημασίαν.

Ἡ ἀγορὰ διαιρεῖται εἰς ἑξ ἢ ὅκτω σειρὰς μεταξὺ τῶν δοπιών πλατεῖας δόδοι εἰσὶ κατεσκευασμέναι διὰ τοὺς ἀγοραστάς. Τὴν πρώτην ἑξ αὐτῶν κατέχουσιν οἱ λιπαρᾶι καὶ δρυνθισπῶλαι, τὰς δέ λοιπὰς οἱ λαχανοπῶλαι καὶ λινοπῶλαι. Ἐντὸς τοῦ πρασινίζοντος ἐκείνου περιβόλου, ἐπὶ τοῦ δοπίου, ἡ πρωΐη ἀρ̄δα κατέρχεται ὅπως ἀπλήθη ἀκολούθως πεφροτισμένη τοῦ ἡδυπαθοῦς χρώματος τῶν ῥόδων καὶ τῶν ἵων, τῶν καλλιεργηθέντων ἥπατος δαπαναῖς ἐντὸς θερμῶν ἀνθοθώλων, τὰ πάντα ρρά, τὰ πάντα εὐθυμία. Μυρίαι ἡχηρὰ φωναὶ ἀνυπνίοι συνάμα διπως ἀναγγείλωσι τὸ ἐμπόρευμα καὶ ἀλλόκοτον τούτο πλάσμα ἔθεσεν ὁ δημιουργὸς ἐν τῷ

προσκαλέσωσι τοὺς ἀγοραστάς, ἀμιλλώμεναι ἐνταῦθῳ μεταξὺ των, τὶς νὰ καταπνίξῃ τὴν ἄλλην· ἢ δὲ νεανική, δέσποια καὶ εύθυμος φωνὴ τῆς μάγκας (gamin) τῆς Μαντούας, τοῦ τέλους τούτου τῆς θείας Προνοίας, τοῦ ἐν αὐτῇ καὶ μόνη ἐλπίζοντος, διασχίζει τὴν τύρβην ἐκείνην διὰ τῆς ἀπλοσκῆς λέξεως καλάθι. Ἡ μάγκα φέρει ἐπὶ τῆς ράχεως τέσσαρα ἢ πέντε καλάθια κρέμαντα ἐκ ξυλίνου κρίκου ἀμελῶς διατεθειμένου ἐπὶ τοῦ ὕδου του. Ἐπαναλαμβάνει δὲ τὴν κραυγὴν του παῖδες ἐνταῦθῳ μετὰ τῶν συντρόφων του, καὶ κλέπτων καρπούς ἀπὸ τὰ γραδία. Οτε δὲ ἡ ριπή τοῦ δρθιαλούσι τοῦ πολίτου μαρξόθεν καλέσῃ αὐτὸν, πηδᾶς ὑπέρ τὰ πλήρη ὡῶν κάνιστρα, διασκελίζει διὰ μέσου τῶν ἀλαχάνων σωρῶν, ὑπερπηδᾶς πᾶν ἐμπόδιον, καὶ πετᾶς πρὸς τὸν κύριον του. Πληροὶ ἀκολούθως τὰ καλάθια του μετὰ τὰς προμηθείας τοῦ αὐθέντου, τὸν ἀκολούθειν ὡς κυνάριον, χωρίς ποτὲ νὰ συλλάβῃ τὴν ἰδέαν νὰ τῷ κλέψῃ τι, ἀν καὶ τοῦτο τῷ εἶναι λίσταν εὔκολον φθάσας δὲ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πολίτου, λαμβάνει παρὰ αὐτοῦ ἀμεσόθεν ἐν δεκαπέντε ἡ εἰκοσί λεπτῶν, καὶ τὸν ἀποχαιρετᾶ παρακαλῶν αὐτὸν νὰ μὴ τὸν λησμονήσῃ ἢ τυχὸν ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀγοράν. Ἄφοι πεφροντισμένως περιβάλῃ ἐντὸς χάρτου τὴν μικράν του περιουσίαν καὶ ἔχασφαλήγη αὐτὴν ἐντὸς τοῦ θυλακίου του, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἀγοράν, ὅπου δ ὅμηρος ἀντηχεῖ πάλιν ἐκ τῶν κραυγῶν του. Ἡ ἀσχολία τῶν δυστυχῶν ἀμά καὶ εὐτυχῶν τούτων διντωι, εἶναι μεγίστη κατά τὴν παρομονὴν τῶν Χριστουγέννων. Κατ' ἔκεινην τὴν ἡμέραν, τὴν ὁποῖαν διὰσποροὶ εἰς τὰς γαστρονομικὰς προεταιμασίας, τὰ καλάθιά των τιμῶνται διὰ τῶν ὡραίων καὶ παχέων λιδιανῶν τῆς Μανδαναίας, διὰ τῶν σπανίων νηστῶν τῶν ὄγκων τοῦ Ἀδίγου, διὰ τοῦ εὐμεγέθους σελίνου τοῦ Ἀγίου Μαρίνου, καὶ τῶν τοιούτων. Ἡ μάγκα γαυριᾶς δσάκις φέρει καλᾶς προμηθείας ἐμπροσθετεῖ καὶ διπιθεν, χρεματένεταις ἀπὸ τοῦ κρίκου του, ἔτις ἐν ὅρᾳ ὑπηρεσίας ταλαντεύεταις χαρίεντως ἐπὶ τοῦ ὕδου του. Τότε ἀνύψοι τὴν κεφαλὴν ἀγερώγως καὶ ριπεῖ δέλμριμα περιφρονητικῶν πρὸς τοὺς συναδέλφους του ἐκείνους τῶν δοπίων τὸ φορτίον δὲν εἶναι τόσον θαρὺ δσον τὸ ιδικόν του. Οἰκειοποιεῖται τότε τὰ καλάθια του, καὶ διὰ τῆς φαντασίας πλουτεῖ ἐκ τοῦ ἐντὸς αὐτῶν πλούτου. Τὰ ὑπὸ τῆς φύσεως περιφρονημένα ταῦτα πλάσματα, παίζουσι μὲ τὴν δυστυχίαν, διπειθεύονται μὲ αὐτὴν, τὴν χλευάζουσιν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν καὶ τὴν προκαλοῦσι νὰ τὰ καταστήσῃ δυστυχέστερα. Ἡ μάγκα εἶναι ἀλλόκοτον παιδίον! παραδόξως πως πεινᾶ μόνον ὅταν ἔχῃ λεπτά. Αἱ λίθραι εἶναι διὰ παντὸς ἔξωρισμέναις ἀπὸ τὸ θυλακίον του, καὶ μολαταῦτα εύρισκει πάντοτε χρήματα διὰ νὰ παίξῃ τὴν suicula, παίγνιον ἀθῶν, ἀπλοίκων ὡς αὐτὸν, καθ' ὅδη, διὰ σιδηρᾶς σφαίρας σκοπεῖ, μεταξὺ ἐννέας ἐπὶ γῆς ὅπων, τὴν ἐν τῷ κέντρῳ της μάγκας εἶναι ἡρωὶς, καθ' ἐλαττηνή ἔξερχόμενος νικητής ἐκ τῆς πάλης ταῦτης ἀμέριμνος, μη ἔχων οὐδέποτε εὑρεῖται προτεραίων, οὐτε ἐπαύριον. θυστυχής δρφανὸν παιδίον ἀδιαχέπως μαρξόμενον ἐκ τοῦ συστάδης, κατὰ τῆς πενίας καὶ χλευάζον τὸν ἀνταγωνιστὴν του. Τὸ